

Trivselsstrategi og anti-mobbestrategi for Tune skole

- På Tune skole skal alle børn trives, og ingen skal føle sig mobbede, hverken i skolen eller uden for skolen – herunder på digitale medier.
- For at dette kan lykkes, må alle børn opleve selvbestemmelse, kompetence og samhørighed, der til sammen karakteriserer god trivsel.
- Dette vil vi sikre ved et målrettet arbejde med de tre trivselsbegreber i og på tværs af klasserne samt en systematisk indsats omkring årgangene for at styrke elevernes alsidige udvikling, der gør det muligt for dem at bidrage til skabelsen og opretholdelsen af inkluderende læringsmiljøer.
- Gennem en koordineret plan for skolens arbejde med at skabe optimal læring og trivsel for alle elever involveres og ansvarliggøres forældre og alle de fagpersoner, der har betydning for børnenes udvikling i en samskabende proces.

Dette betyder i praksis, at alle medarbejdere, forældre og eksterne samarbejdspartnere hver især og i fællesskab bidrager til at skabe optimal læring og trivsel for alle børn ud fra deres særlige udgangspunkt og faglighed. Disse bidrag er koordineret i årshjul for alle årgange, der tilsammen udgør den røde tråd i forhold til børnenes udvikling gennem deres år på Tune skole. Grundtanken er således, at mistrivsel og herunder mobning kan forebygges, når alle voksne omkring børnene samarbejder om kerneopgaven. En samlet oversigt over disse bidrag kan findes i skemaet "Den røde tråd".

De vigtigste måleparametre omkring trivsel og mobning vil være de årlige trivselsundersøgelser og de halvårige trivselsvurderinger, der gennemføres på alle årgange. Ud fra besvarelsene vil de elever og klasser, der befinder sig i risikozonen for mistrivsel og udvikling af mobning kunne identificeres, og der vil omgående blive igangsat en nærmere undersøgelse og trivselsfremmende interventioner i samarbejde mellem årgangsteamet, inklusionsvejleder og ledelse samt de berørte forældre.

Hvornår er det mobning?

På Tune skole bygger vores forståelse af mobning på den definition, som anvendes hos Dansk Center for Undervisningsmiljø - herunder de 8 tegn på mobning, der beskrives her:

<http://dcum.dk/media/2082/8tegnmob.pdf>

Handleplan: Hvis man som forældre eller elev bliver opmærksom på mobning

- Klasselæreren eller primærpædagogen til de involverede elever kontaktes omgående.
- De involverede elever orienteres om, at sagen er viderebragt til de ansvarlige lærere og pædagoger.

Handleplan: Hvis man som medarbejder bliver opmærksom på mobning

- Læreren eller pædagogen tager straks sagen op med de involverede elever og orienterer forældrene om processen.
- Efterfølgende kan en eventuel dialog mellem de involverede elever – med læreren eller pædagogen som den styrende part – finde sted.
- Læreren eller pædagogen orienterer teamet og/eller andre involverede team samt ledelsen skriftligt.
- I den efterfølgende tid sættes der ekstra fokus på de involverede elever.

- De involverede elevers forældre inddrages, og der inviteres til samarbejde om forbedring af trivsel og om at få stoppet mobningen.
- Ved hvert tilfælde af mobning laves en handleplan af de relevante årgangsteams. I denne indskrives, hvornår opfølgning finder sted.
- Referat af opfølgningen laves og evt. aftales ny handleplan.
- AKT kan inddrages i forløbet.
- Tune Skoles KFI kan inddrages ved grovere mobning.
- Der kan indkaldes til et forældremøde, hvor de involverede elevers forældre deltager.

Den teoretiske baggrund for trivselsstrategien

På Tune skole arbejder vi med trivsel ud fra en forståelse af, at en række psykologiske behov skal være opfyldt for, at vi som mennesker kan være i trivsel og være motiveret for udvikling og læring. Denne forståelse gør sig gældende for både børn og voksne og bygger på omfattende empirisk forskning med omdrejningspunkt i Selvbestemmelsesteorien, der er udviklet af Richard Ryan og Edward Deci. De psykologiske behov beskrives ved hjælp af følgende begreber:

Selvbestemmelse: En persons oplevelse af at være et selvstændigt individ ift. omgivelserne med egne meninger og motiver for handling samt retten til og muligheden for at have indflydelse og medbestemmelse omkring de væsentlige forhold i ens liv.

- For et barn på Tune skole betyder det, at man til enhver tid skal føle sig anerkendt som individ med retten til egne meninger og holdninger. Man skal føle sig inddraget i skoledagen og have indflydelse på undervisning og aktiviteter i en grad, der afspejler ens alder og evne til at tage ansvar for egen læring og udvikling. Det er de voksne omkring barnet - skole og forældre, der har ansvaret for, at barnet mødes anerkendende af omgivelserne og involveres i stigende grad ift. sin skolegang i takt med at barnet bliver ældre og mere kompetent.

Kompetence: En persons oplevelse af at være kompetent til at udføre de handlinger, som man vurderer er vigtige. Ressourcerne må være til stede for at løse relevante udfordringer, enten iboende i personen eller i form af netværket omkring personen.

- For et barn på Tune skole betyder det, at man skal opleve sig klædt på til at forstå og håndtere de udfordringer af faglig, personlig og social karakter, som man møder i sin hverdag. Det er de voksnes ansvar at sikre, at barnet udvikler de nødvendige faglige, personlige og sociale kompetencer, og at de udfordringer, barnet møder i sin skoledag, er afstemt med de ressourcer, barnet har til sin rådighed, både i form af individuelle færdigheder og tilgængelig hjælp og støtte fra jævnaldrende og voksne.

Samhørighed: En persons oplevelse af at høre til og at være en legitim deltager i et fællesskab. Man må som person både besidde forudsætningerne for og have mulighederne for at indgå i nære relationer til andre mennesker og opleve, at andre sætter pris på ens selskab.

- For et barn på Tune skole betyder det, at man har venner og føler sig værdsat i sin klasse og i andre sociale sammenhænge, man indgår i blandt sine jævnaldrende. Det er de voksnes ansvar at skabe inkluderende og udviklende fællesskaber med deltagelsesmuligheder for alle børn. Ethvert barn skal desuden have positive og udviklende relationer til de voksne omkring sig, og det er til hver en tid de voksnes ansvar at sikre kvaliteten af disse relationer.

Trivsel som forebyggende faktor i forhold til mobning

På Tune skole anser vi det trivselsfremmende arbejde som den bedste forebyggelse mod mobning. En trivselsstrategi vil derfor også være en anti-mobbestrategi, idet sammenhængen mellem trivsel og mobning kan udfoldes ved hjælp af de præsenterede begreber:

Selvbestemmelse og mobning: En af de alvorligste konsekvenser ved mobning er, at den person, der udsættes for gentagne drillerier af alvorlig og personlig karakter, kan føle sig underkendt og mindreværdig som individ. Når et barn oplever at blive udsat for gentagne ubehageligheder, som det ikke har indflydelse på, vil det underminere skolens arbejde med at styrke barnets selvstændighed og evne til at tage ansvar for egen udvikling og læring.

Kompetence og mobning: Når et barn udsættes for mobning, vil det føle sig devalueret og dermed mindre kompetent. Den utilstrækkelighed, barnet vil føle i situationen vil typisk forplante sig til andre domæner og er nedbrydende for selvværdet, hvilket vil modarbejde skolens arbejde med at styrke børnenes oplevelse af kompetence.

Samhørighed og mobning: Det mest ødelæggende aspekt ved mobning er eksklusionen fra fællesskabet. Når et barn udsættes for mobning, sker det typisk ved en udstødning fra en ønsket tilhørsgruppe, hvor barnet forhindres i at deltage og underkendes som legitim deltager.

Som det fremgår, vil et barn, der bliver mobbet, ikke opleve sine psykologiske behov for selvbestemmelse, kompetence og samhørighed opfyldt. Begreberne kan anvendes som en indikator for, om et barn er i trivsel generelt, og i modsat fald vil en nærmere undersøgelse kunne afsløre, hvis barnet oplever mobning. Som det vil fremgå senere, kan begreberne anvendes i det opsporende arbejde omkring elever, der føler sig mobbet.

Mobbefri miljøer og trivselsarbejde

På Tune skole læner vi os op ad Helle Rabøls forskning omkring mobning, og her er det udgangspunktet, at der ikke findes onde børn, der bevidst mobber andre. Mobning opstår i stedet i dysfunktionelle sociale sammenhænge og grupper, og det bliver dermed skolens opgave at skabe sunde og velfungerende fællesskaber, der i en skolekontekst kan karakteriseres som inkluderende læringsmiljøer.

Når børnene føler sig selvbestemmende, kompetente og samhörige i de sociale sammenhænge, de indgår i, minimeres risikoen for dannelsen af marginale positioner, som kan føre til mobning og eksklusion fra fællesskabet. Når trivslen i børnefællesskaberne er høj, vil tolerancen og respekten over for hinandens forskelligheder være større, børnene vil være mere tilbøjelige til at hjælpe hinanden, og der vil være mere overskud til at danne positive relationer.

I en klasse, hvor alle børn trives, vil der således være mindre risiko for, at der opstår mobning, og en trivselsundersøgelse kan således indikere, om læringsmiljøet omkring et barn i større eller mindre grad styrker de forhold, der modvirker mobning.

På Tune skole arbejdes der hele tiden på at forbedre børnenes trivsel gennem en målrettet indsats i klasserne, på årgangene og på tværs af årgange for at styrke børnenes oplevelse af selvbestemmelse, kompetence og samhørighed.

Arbejdet med den alsidige udvikling

På Tune skole anser vi børnenes alsidige udvikling – udviklingen af personlige, sociale og kulturelle kompetencer – som en afgørende faktor for, at de trives og får et godt liv. På linje med de fælles faglige mål, der er formuleret for folkeskolen, ser vi det på Tune skole som de voksnes pligt at sikre, at børnene tilegner sig de værdier, der giver fællesskabet retning, både det lokale på skolen og samfundet generelt. På Tune skole har vi udpeget de følgende fire værdier som vores lokale tolkning på det danske samfunds værdier:

- **Nærvær**
- **Engagement**
- **Respekt**
- **Demokrati**

Arbejdet med at sikre børnenes tilegnelse af disse værdier er forankret bredt på årgangene og involverer alle voksne omkring barnet. Tanken er i denne forbindelse, at børnene gennem en gradvis tilegnelse af værdierne udvikler forudsætningerne for at deltage i fællesskabet på en hensigtsmæssig og konstruktiv måde, og dermed bliver de medskabere af det inkluderende læringsmiljø, vi som skole vil være kendt for, hvor alle børn og voksne trives. På alle årgange formuleres målsætninger for arbejdet med de fire værdier, der sikrer og synliggør den gradvise progression i barnets alsidige udvikling, og der planlægges og gennemføres aktioner på de enkelte årgange og eventuelt på tværs af årgangene for at indfri de beskrevne målsætninger. Målsætningerne kan findes i skemaet "Den røde tråd".

Mobning og digital dannelse

Den dannelsesproces, der beskrives her, udfordres i disse år i stigende grad af den digitalisering, der foregår overalt, og som griber ind i børns og voksnes liv på mange områder. Børns færden på sociale medier kræver en særlig opmærksomhed, fordi der som udgangspunkt ikke er voksen kontrol med de møder og den kommunikation, der finder sted, og mobning kan derfor her lettere finde sted uden de voksnes vidende. Man kan derfor tale om, at sociale medier kan udgøre en alternativ og til tider modstridende påvirkning af børnenes dannelse i forhold til de idealer, forældre og skole har.

Derfor skal der på alle årgange, i samarbejdet mellem det pædagogiske personale og forældre, være en særlig opmærksomhed på, hvordan børnenes alsidige udvikling hænger sammen med deres færden på sociale medier med henblik på at skabe dialog om og forståelse for konsekvenser af handlinger i det digitale univers. Herunder hvordan digital kommunikation kan føre til mobning.

Konkret betyder det, at digital dannelse er et særligt fokusområde i årgangenes arbejde med målsætningerne i forhold til de fire værdier; nærvær, engagement, respekt og demokrati. Desuden vil det være et tilbagevendende tema til dialog på forældremøder med forskellige overskrifter tilpasset klassetrin, som det fremgår af skemaet "Den røde tråd".